

Gaat het roer wel/niet om

Blij lachende mensen op foto's, mooie persberichten en gelukkige dokters. Immers het "Roer gaat om". Gaat dat ook echt gebeuren? De Eerstelijns analyseert.

"Het Roer Moet Om" (HRMO), actiecomité van vijftien opstandige huisartsen die dit voorjaar in actie kwamen en met enorme steun van collega's en sympathisanten op drie fronten een discussie startten over een drietal problemen. Een actiecomité met een no-nonsense benadering en timing waar de huisartsen koepelorganisaties en -vertegenwoordigers jaloers op waren en die de formele partijen al snel achter zich kregen. Er kwam een plan. Vóór 1 oktober moesten er oplossingen uitgewerkt zijn. De resultaten hiervan zijn:

Resultaat 1

Minder marktwerking

De Autoriteit Consument en Markt biedt meer ruimte aan eerstelijns partijen om lokaal en regionaal samen te werken in het belang van de patiëntenzorg. En minder snel te straffen, maar eerst te waarschuwen. Een mooi resultaat met een interessant perspectief.

Het is nu afwachten tot er afspraken worden gemaakt en er toch iemand aan de bel trekt. Dan ontstaat er jurisprudentie wat de ruimere regelgeving in de praktijk waard is. Er is nog wel een aantal vragen: Hoe zullen we dit te weten komen? Wie zal hierover rapporteren of melden? De huisartsenzorg is functioneel omschreven in de Zvw. Zullen andere partijen dan huisartsen zich hier ook op beroepen en hoe worden zij dan beoordeeld? De intenties van partijen zijn goed. Over de uitvoering waren er weinig discussiepunten. Op dit punt kan HRMO niet meer zoveel betekenen en moeten de reguliere partijen de uitvoering bewaken.

Resultaat 2

Minder bureaucratie

De creatieve absurdistische benadering van het actiecomité heeft de juiste snaar geraakt. Voorbeelden van jaarlijkse machtigingen voor niet meer aangroeiende geamputeerde ledematen of zinloos extra papierwerk bij wondbehandelingen of incontinentiezorg hebben hun werk gedaan. Er is zelfs het boekje 'Help! de dokter...' over verschenen (gratis te downloaden via www.hetroermoetom.nu). Het was geen zware discussie. Het terugdringen van administratie is ook in het belang van de zorgverzekeraars. Minder controle op de uitvoering levert ook minder verwerking en kosten op. Maar geeft ook minder zicht en controle op de werkzaamheden van de huisartsen. Dat geeft nog bedenkingen. Is de controledrift opgewassen tegen minder regels of ontstaan er nieuwe regels? Ontstaan bij een eerstvolgende fraude toch weer nieuwe voorwaarden? Toch lijkt de overeenstemming op dit punt groter dan de verschillen. Op dit punt kan HRMO ook niet zoveel meer betekenen en moeten LHV, InEen, ZN en NZa vinger aan de pols houden.

Resultaat 3

Kwaliteit

HRMO wil meer vertrouwen in de professional, minder vinkjes zetten en geen indicatoren verzamelen die geen toegevoegde waarde leveren aan (het verbeteren van) het medisch proces. Dit item was een lastig opgave. De discussies in de werkgroepen liepen hoog op. De begrippen kwaliteit en transparantie kenden veel verschillende interpre-

taties. Maar juist op dit punt is HRMO deskundig. De vijftien querulanten zijn immers allemaal zelf huisarts en hebben als professional een mening. Dat geldt ook voor de NHG en de achtduizend ondertekenaars. Maar de zorgverzekeraars gaven zich niet snel gewonnen, want meer transparantie is een must voor het optimaliseren van het zorginkoopbeleid en verantwoording. Dus is er een vervolgproces afgesproken. HRMO zal op dit dossier betrokken moeten blijven om de uitvoering te bewaken.

Duurzame verandering

Uitwerking is *proof of the pudding*. Zorgverzekeraars zijn op bestuurlijk-strategisch topniveau akkoord, maar kennen veel organisatielagen. De eerste signalen dat in het contracteringsproces de operationele zorginkopers weer in de oude groef vervallen, dienen zich al aan.

En al hebben de koepelorganisaties de gedachten van HRMO omarmd, nu moet binnen de reguliere bestuurlijke context de vorm worden uitgewerkt. Lukt dat? Is de LHV in staat om het ACM-trauma te verwerken en allerlei initiatieven te steunen? En is InEen in staat om de huisartsen in de zorggroepen aan zich te binden? En is ZN de vertegenwoordiger van de zorgverzekeraars of gaan die bij de uitwerking toch hun eigen weg?

Toekomstperspectief

HRMO is een protestbeweging. Succesvol om problemen te agenderen, er is nu beweging, maar er is een gerede kans op terugslag. Wat gaat HRMO

Beeld Freemages

doen? Gaan initiatiefnemers onderdeel worden van instituties, worden ze onderdeel van het reguliere bestuurlijk circuit en bewaken ze daarmee de drie ambities van HRMO? Of gaan ze terug naar hun *roots* en blijven ze vooral huisarts? Zou het ze gelukt zijn om de huisartsen in het land voldoende geïnspireerd te hebben om met nieuw elan in de eigen regio het roer om te laten gaan? Gaan ze door met nieuwe ambities om het huisartsenvak te moderniseren? Dragen ze de beweging over aan andere beroepsgroepen in de eerstelijnszorg en gaan ze de successen uitventen om een bredere eerstelijns beweging te krijgen? Worden ze als beweging studieobject van sociologen die onderzoeken wat de kritische succesfactoren zijn geweest? Staan ze daarbij model voor een nieuwe manier van informeel veranderingsmanagement? Die door het adagium “leuke dingen doen met leuke mensen” succesvol zijn in het realiseren van maatschappelijke bewegingen? Ze zullen toch geen SMART-doelstellingen gaan opstellen, afvinken en evalueren?

Of nemen ze een sabbatical en vragen ze over een jaar nog een keer aan de achtduizend handtekeningzetteren of men tevreden is met het resultaat?

Een kritisch punt. De genoemde problemen hebben ook (in)direct effect op patiënten en verzekerden, maar die zijn in de beweging nog niet voldoende betrokken. De diepere legitimering van de beweging is de patiënt en had meer zichtbaar mogen zijn. Meenemen voor de volgende keer?!

Creatieve aanpak

HRMO is succesvol geweest. Om te beoordelen of het resultaat duurzaam is, is het nog te vroeg, maar het toont aan dat een brede groep op basis van een creatieve aanpak met een beperkte agenda in staat is om de reguliere partijen gezamenlijk aan tafel te krijgen en naar oplossingen te zoeken. De kritische massa van achtduizend handtekeningen en doorzettingsvermogen van vijftien bevlogen huisartsen heeft politiek Den Haag, bestuurlijk Zeist en Utrecht op hun grondvesten doen schudden. *De Eerstelijns* zal de beweging volgen en agenderen als de dynamiek verloren dreigt te gaan. HRMO bedankt! <<

Jan Erik de Wildt, directeur De Eerstelijns

De kritische massa van achtduizend handtekeningen en doorzettingsvermogen van vijftien bevlogen huisartsen heeft politiek Den Haag, bestuurlijk Zeist en Utrecht op hun grondvesten doen schudden